

העירוב שלנו

מהנעשה ומהנשמע בעירוב השכונתי המהודר / רמות ב' / כסלו תשע"ז / גליון מס' 4

מקרה א'

דבר העורך

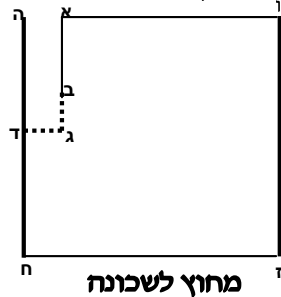
שוב בחסדי ה' עלינו עומדים אנו בפתחו של הגליון הרביעי במסגרת הגיליונות "העירוב שלנו" אשר נועדו ללמד את האברכים המסורים אשר בודקים את העירוב מידי שבוע, שידעו את ההלכות והאופן שבו הן מתורגמות הלכה למעשה למען שלא ייצא תקלה תחת ידם.

בגליון זה שוב עוסקים אנו בבעיות שנוצרו עקב שיפוצים, ומבין השיטים למדים אנו על פתרונות מאולתרים שלפעמים נאלצים האחראים להשתמש בהם. כן יתבאר החיוב להיזהר מלטלטל ביו"ט דברים שאין בהם צורך כלל, ויתבאר עוד הטעם שחייבים לבדוק את העירוב כל ערב שבת.

ויה"ר שיהיו דברים אלו לתועלת, ולהגדיל תורה ולהאדירה.

העורכים

תוך השכונה

1. המחיצה שבקו א-ו' בתרשים מס' 1] אך כאשר הגיע האברך המסייר למקום זה גילה במקום בעיה לכאורה.

כאשר מסתמכים על "מחיצת גידוד" יש להקפיד שלא תהיה מחיצה שבולטת מעל למחיצה ומסתירה לאדם העומד מלמעלה את המחיצה שתחת רגליו. זאת אומרת, שהרצפה של המפלס העליון לא תבלוט מעל מחיצת הגידוד ותסתיר אותה. מקור הדברים הוא מדברי השו"ע שכתב ש"גג הבולט על מחיצות הבית בעניין שאין מחיצות הבית ניכרות לעומד על הגג הוי כרמלית". במקרה זה חפר הטרקטור באחד המקומות תחת הרצפה של המפלס העליון, ונמצא שיש "גג הבולט", ואין האדם שנמצא בתוך השכונה [במפלס העליון] גדור ע"י הפרש הגובה דהיינו "מחיצת הגידוד" ומשום שיש "גג" שמסתיר את המחיצה. [במקרה זה המחיצה בלטה שיעור של ד' טפחים שבזה לכו"ע פוסל גג זה את המחיצה ואכמ"ל]. [תמונה מס' 2]

הפיתרון שנעשה במקום זה היה שלקח אחד האברכים כמה קרשים של בנייה שהיו זרוקים במקום, ובנה מחיצה [מחיצת לבוד] כהמשך רציף

כידוע לכל העוסקים בעירובין, בזמן שעושים שיפוצים וכדו' נגרם בדרך כלל נזק להיקף המחיצות של העירוב, ולכן כל משך תקופת השיפוץ צריך להשגיח בשימת לב יתירה כל ערב שבת וחג שיהיה מחיצות כשרות במקום. [נחסד גדול עשה ה' עימנו שיום שבת קודש הוא יום המנוחה הרשמי של המדינה, דאל"כ בהרבה מהמקרים היה צריך לחוש שהעבודה שתיעשה בשבת תהרוס את המחיצות, ולא היינו יכולים לסמוך על העירוב כלל].

באחת הוילות שברחוב "דרך החורש" ערכו שיפוצים, ועקב כך השתנה תוואי העירוב במעט במקום זה. במקרים דלהלן יובא על אילו מחיצות סמכו בכל ערבי השבתות והחגים שבתקופת השיפוץ, וכדלהלן.

רחוב "דרך החורש" נמצא במפלס גבוה יותר לעומת רחוב "משעול הדקלים", ועל כן במקרה שאין לחצרות הבתים [שברחוב דרך החורש] מחיצה בגובה הנדרש וכדו', מסתמכים על "מחיצת גידוד" דהיינו על הגדר שנוצרה בגלל הפרשי הגובה שבין הרחובות. מחיצה זו נוסקת ועולה כלפי מעלה [מדין "גוד אסיק"] והיא גודרת את השכונה. כשבנו את העירוב לפני כעשר שנים הסתמכו במקום על הגדר המסומנת בתרשים מס' 1 בקו ז'-ח'. במהלך השיפוץ הגיע טרקטור שחפר באדמה והוריד את מפלס החצר העליונה והשווה אותו למפלס התחתון, וממילא "מחיצת הגידוד" [קו ז'-ח'] נעלמה כלא הייתה, ונוצרה מחיצת גידוד חדשה בתוך חצר הבית, [היינו

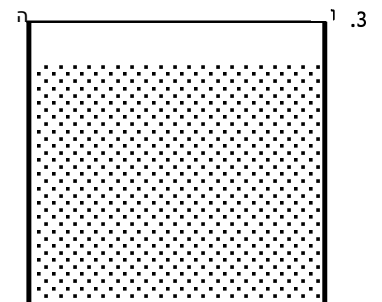

לשאר המחיצות, ומעתה אין מסתמכים על "מחיצת הגידוד" שנעשית ע"י

האדמה שתחת הגג אלא מסתמכים על המחיצה מקרשים שהיא נוסקת ועולה כלפי מעלה וגודרת את השכונה. אמנם אחר העיון בדבר, נראה שמעיקר הדין לא היה צורך כלל בבניית מחיצת הלבד הנ"ל. ולצורך הבנת הדבר כדבעי יעויין בתרשים דלעיל. [קו עבה - מחיצה רגילה, קו דק - מחיצת גידוד, קו מקווקו - מחיצת הלבד שנבנתה מקרשים ומאחורי הקרשים הנ"ל הטרקטור חפר] הנה

מקרה ב'

כמו שנתבאר לעיל בתקופה זו תוואי העירוב הסתמך על מחיצת הגידוד שבין הקווים ה'ו' [בניתיים הורידו ויישרו את הבליטה שבין האותיות א-ג-ד-ה] אך שבועיים לאחר מכן התעוררה לכאורה בעייה חדשה. במקום זה בנו חנייה מקורה, [המסומנת בנקודות בתרשים מס' 3] ועלה החשש שתקרת החנייה "סילקה" את מחיצת הגידוד. זאת אומרת היה חשש שתקרת החנייה תיחשב כ"גג הבולט" שמסתיר את מחיצת הגידוד למי שעומד בתוך הרשות ושוב לא יהא אפשר להסתמך על מחיצת הגידוד. אמנם ברוך ה' כשנכנס האברך המסייר לתוך חצר הבית התגלה שבנו את הגג [המסומן בנקודות] רק לאחר כחצי מטר ממחיצת הגידוד, [המסומנת בקווים ה-ו] וא"כ נמצא שיש

חריץ באדמה [בין מחיצת הגידוד ובין הגג] ואפשר להסתמך על חריץ זה כמחיצת גידוד וכמו שהסתמכנו על מחיצה זו בשבועות האחרונים.

יש להדגיש שאפשר להסתמך על "מחיצת חריץ" רק כאשר יש ברוחבו של

מקרה ג'

בתקופה שעשו שיפוצים בוילה הנ"ל חלו חגים רבים כראש השנה סוכות ושמחת תורה. והנה למרבה הצער **השתרשה טעות גדולה** בקרב הציבור

הטעם שבנו את המחיצה מקרשים הוא משום שהמחיצה שבקו א'-ב' אינה יכולה להתיר ולגדור עד הקיר [היינו אות ד'] מדין "עומד מרובה על הפרוץ" משום שהוי פרצה בקרן זוית שפסולה. אך עדיין ניתן היה להתיר מקום זה מדין עומד מרובה בצורה אחרת, והיינו שקו א'-ו' יגדור את הפרצה שבין האות א' לאות ה', ובאופן זה כל החלק של

הקרע שבין האותיות א'-ג'-ד'-ה' יהיה מחוץ לרשות. ומ"מ מכיוון שעדיף שלא להסתמך על פרצות [וכמו שהביא הגר"מ רוזנר שליט"א בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל] לכן היה מעלה באופן שתוקנו המחיצות במקום זה, דבאופן זה לא הצטרכנו להתיר פרצה פחות מ'אמה מדין "עומד מרובה על הפרוץ".

החריץ שיעור של ד' טפחים, [ומשום שצריך שמחיצת החריץ תגדור מקום של ד' על ד' טפחים בקרקעית החריץ] במקום זה היה מחיצה ברוחב חצי מטר שמהני לכו"ע.

אמנם, לא לעולם חוסן, ביום הושענא רבא ערב שמחת תורה הגיע טרקטורון וסתם חריץ זה בעפר וצרורות, ושוב צריכים אנו לחפש מחיצה אחרת שתוכל לשמש אותנו עבור תוואי העירוב.

ביום זה תקרת החנייה כבר עמדה על תילה זה כמה שבועות ועלה הרעיון להסתמך על פי התקרה של החנייה כמחיצה מדין "פי תקרה יורד וסותם". [תמונה מס' 4]

והנה במקרה זה פי התקרה (קצה התקרה) היה מכוסה בקרשים אשר משתמשים בהם להחזיק את היציקה [וכפי שניתן לראות בתמונה] ולכאורה היה נראה מקופיא שאי אפשר להסתמך על פי התקרה של החנייה כאשר אינו נראה. [וכן אי אפשר להסתמך על הקצוות של הקרשים ומשום שאינם מסתיימים בצורה אחידה ואכמ"ל]. אמנם האברך המסייר רצה להתיר דבר זה ומשום שהקרשים הללו נמצאים במקום זה באופן זמני, ועתידיים לפנותם תוך מספר ימים, ועל כן נחשבים קרשים אלו כמי שאינם

שוב ניתן להסתמך על פי התקרה של החנייה אף שאינו נראה.

והנה העיר א' האברכים שליט"א שכל הדין שדבר זמני אינו מסלק היינו היכא שהייתה מחיצה, ואחר כך הניחו ליד המחיצה דבר שמסלק את המחיצה [כ"תבן וקש ועתיד לפנותו" וכדו'] שבכה"ג אמרינן שאין התבן והקש מסלקים את המחיצה. אבל בנידון דידן לעולם לא היה פה מחיצה של "פי תקרה", ומשום שהבטון והקרשים המחזיקים את היציקה היו כדבר אחד, והם [היינו הבטון והקרשים ביחד] לא היו יכולים להתיר מדין פי תקרה.

טענה זו הועלתה ע"י הרב הפוסק של העירוב - הרה"ג ר' מרדכי ירט שליט"א לפני הגר"מ רוזנר שליט"א והורה שמסתבר להקל, דמכיוון שעתידיים להוריד את הקרשים בימים הקרובים, על כן אינם מסלקים וניתן להסתמך על פי התקרה של החנייה.

לצורך אכילה הותרה שלא לצורך כגון קטן ולולב וספר תורה וכלים הגה. הצריכים לו קצת" זאת אומרת, כל מה שהותר לטלטל ביום טוב היינו דווקא

והיא, **שכביכול אין צורך לעשות ערוב עבור יום טוב**, ומותר לטלטל ביום טוב ללא כל הגבלה. אמנם נפסק ברמ"א (סי' תקי"ח סעיף א') "שמתוך שהותרה הוצאה

בדברים הצריכים לו קצת, [וע"ע במ"ב
בדין טלטול דבר שצריך לשומרו ע"מ שלא
ייגנב וכדו'] אבל טלטול שלא לצורך כלל
נאסר אף ביום טוב. ולדוגמא: אם בכיס
אחד יש לאדם כמות מרובה של ניירות
טישיו שמספיקה לו לכל החג, ובכיס
השני ישנו עוד מספר מועט של ניירות
שאינן נצרכות לו, בכה"ג הוי טלטול
שלא לצורך. דוגמא נוספת: שקית ריקה
שנשכחה בסל של העגלה וכדו' נחשבת
אף היא כטלטול שלא לצורך. [אמנם אין
צורך להקפיד לקחת רק מעט ניירות טישיו
וכפי הנצרך לו בדיוק, ומשום דריבוי בשיעורים
הותר ביו"ט. אבל מ"מ אין לקחת ניירות נוספים
כאשר הם בערימה נפרדת וכמשנ"ת. ודע עוד
שלעניין צרור מפתחות דעת כמה מהפוסקים
שאינן להחשיב את שאר המפתחות כריבוי
בשיעורים ומשום שאין שאר המפתחות נצרכים
לו, שהרי רק מפתח אחד פותח את ביתו ושאר

המפתחות הם רק בכדי ליהוי צוותא לחבריה,
משא"כ בניירות טישיו כולם עומדים לאותה
מלאכה ויתכן שיצטרך את כולם].
ומעתה לפי מה שנתבאר דבר ברור
הוא, שהיה צריך לבדוק את הווילה
הנ"ל אף בערב יו"ט ומשום שבמקום זה
יש סיכוי גדול שייפסל הערוב, ומכיוון
שרוב העולם אינם נזהרים מלטלטל
דברים שלא לצורך כלל, ע"כ יש לבדוק
את הערוב שיהיה ערוב כשר אף ביום
טוב. [ואכן הנידון שהתבאר במקרה הקודם
התעורר בערב שמחת תורה...] אמנם יש
מורי הוראה הסוברים שאין צורך לבדוק
את כל הערוב בערב יו"ט, ויש לבאר את
טעמם.

ושמעתי מהרה"ג ר' מרדכי ירט
שליט"א בשם הגאון ר' גדעון בן משה
שליט"א דמכיוון שדעת כמה ראשונים
שהותרה הוצאה אף שלא לצורך כלל וכן

דעת השו"ע וכמבואר בביאור הגר"א,
[אך הרמ"א חולק וכמשנ"ת לעיל] על כן הכא
טפי אפשר לסמוך על החזקה ואין צריך
לבדוק בערב יו"ט.
[א.ה. מעשה שהיה בערוב השכונתי
לפני כשש שנים שנמצא בערב שביעי
של פסח שאחת מצורות הפתח שליד
"גן הקיפוד" נפסלה. [צורת הפתח הנ"ל
הייתה משותפת לערוב השכונתי, לבד"ץ
ולערוב של המועצה הדתית, וממילא בתיקון
צוה"פ זו הציל האברך שתיקן אותה את כל
הערוב של צפון ירושלים...] והנה במקום
זה יש לחוש טפי שיקרע הערוב ומשום
שרבים המטיילים במקום זה בימי חול
המועד, וע"כ נראה שאף לסוברים שאין
צורך לבדוק את הערוב בערב יום טוב,
מ"מ במקום שהתקלות שכיחות יותר
בימים אלו יש לבדוק את הערוב אף
בערב יו"ט.]

מקרה ד'

בגיליון הקודם (מקרה ג' תמונה מס' 4)
התבאר שקבעו לחי נוסף [שממשש כקנה
נוסף של צוה"פ] כדי להתיר את המקום
אף לפי שיטת הרמב"ם ולפי השיטה
החוששת לסילוק מחיצה אף לגבי
שיטת הרמב"ם. בשבוע שלאחר מכן
החליפו את הלחי מעץ [שהופיע בגיליון

כאשר בא א' האברכים שליט"א לראות
היאך העמידו את הלחי, בסייעתא
דשמיא שם לב שקבעו את הלחי בצורה
שאינה טובה, ובגלל מספר סנטימטרים
ספורים שהלחי מוגבה מהקרקע, נחשב
העמוד כתלוי באוויר שפסול כ"מחיצה
תלויה" שאינה מחיצה, וכדלהלן.

הנה דין פשוט הוא שמחיצה או
עמוד [או לחי] של צורת הפתח צריכים
הם לגדור שטח של קרקע בגודל של ד'
טפחים על ד' טפחים שנמצא בצמוד
למחיצה או לעמוד. ובערוך השולחן (סי'
שנ"ה סעיף ב') ביאר יותר את הדברים
וכתב: "דכל מחיצה שהיא לפחות מד'
טפחים אורך ורוחב - לאו שמה מחיצה.
והטעם פשוט, דמחיצה צריך להיות
לרשות, ופחות מד' הוה מקום פטור,
ומרגלא בפומייהו דהפוסקים, דאין
מחיצה לפחות מד' טפחים" עכ"ל.

והנה, כאשר מדדו את שיעור
ההפרש שיש בין הלחי השקוף לבין
הקרקע נתגלה שהמרחק בין הלחי לבין
האדמה שתחתיו הוא כ"מ וההפרש
בין המדרכה [היינו אדמת הגינה] לבין
הכביש הוא כ"מ 18 נוספים, וא"כ
ההפרש בין הלחי לבין הכביש הוא כ"מ 27
ס"מ. ומעתה, לפי השיעור הגדול [המכונה
שיעור חזו"א] יש שיעור לבוד בין הלחי
לבין הקרקע שתחתיו [דשיעור "לבוד" הוא

פחות מ"מ 28.8 ס"מ] והמדרכה והכביש יחדיו
נחשבים כ"ארעא סמיכתא", ושפיר גודר
הלחי קרקע שיש בשטחה ד' טפחים על
ד' טפחים.

אמנם, לפי השיעור הקטן [המכונה
שיעור הגר"ח נאה] נמצא שביחס לכל
הד' טפחים שצמודים ללחי הנ"ל נחשב
הלחי כתלוי. זאת אומרת אף שהמרחק
בין הלחי לבין הקרקע שתחתיו הוא כ"מ
ס"מ, אך ביחס לכביש [שחלק ממנו הוא
בתוך הד' על ד' טפחים שצמודים ללחי] הוא
גבוה כ"מ 27 ס"מ שהם יותר משיעור לבוד
לפי שיעור הגר"ח נאה זצ"ל ועל כן
נחשב הלחי כתלוי באוויר.

החידוש בדין זה הוא, שאין אומרים
שהמדרכה והכביש הם כמקום אחד
[שהרי ביניהם יש שיעור לבוד] ושוב
הלחי "לבוד" למקום זה, אלא מסתכלים
על המרחק בין הלחי לכביש, ומכיוון
שאינן ביניהם שיעור לבוד, הלחי
נחשב כ"תלוי". הביאור בזה הוא שאין
אומרים שני "לבוד", שאף שבין מקום
א' [הכביש] למקום ב' [המדרכה] יש
לבוד, וכן בין מקום ב' למקום ג' [הלחי]
יש לבוד, עדיין אי אפשר לומר שייחשב
שיש לבוד בין מקום א' למקום ג' ודו"ק
ופשוט.

הפתרון הראשון שהוצע היה,
לסתום את החלל שתחת הלחי באיזה

הנ"ל בתמונה מס' 5] בלחי מפלסטיק שקוף
בשביל שלא לעורר את התנגדותם של
תושבי האזור [תמונה מס' 5]. והנה

קרש וכדומה, ובאופן זה יוארך הלחי הנ"ל, וייצא שתחתיתו תגיע לתוך שיעור לבוד לכביש. אמנם פיתרון זה לא מועיל כלל, דבשונה מ"מחיצה תלויה" שמועיל לסתום את הג' טפחים התחתונים בכל דבר שיהיה, בלחי של צורת הפתח יש להקפיד על דיני "פיתחי שימאי" והיינו שהלחי יהא עשוי צורה שלמה ונאה, ולא כעשוי מ"שברי שברים" [דאף שבלחי של מבוי מועיל לחי כזה (כמבואר בשו"ע שס"ג ס"ז) בלחי של צוה"פ אינו מועיל (וכמבואר בשעה"צ שם)]. ומכיוון שבמקרה זה צריך גם את החלק התחתון של הלחי בשביל שלא ייחשב הלחי כ"תלוי", ע"כ גם בו יש להקפיד על כל דיני "פיתחי שימאי" ולכן אין מועיל לסתום את החלל בדבר שניכר שאינו כהמשך אחד של הלחי. [וביתר ביאור, בדרך כלל אין צורך להקפיד על דין פיתחי שימאי בג' טפחים התחתונים של הלחי דאף אם נסיר את החלק שפסול מדין פיתחי שימאי אכתי יהא כשר מדין לבוד, אך הכא שהלחי מוגבה מהקרקע צריכים אנו לחלק התחתון של הלחי ואי אפשר להחשיבו כמי שאינו, וע"כ גם בו יש להקפיד על דין "פיתחי שימאי" ודו"ק ופשוט.]

על כן הפיתרון הטוב ביותר הוא להדביק בצורה יפה חתיכה נוספת של פלסטיק שקוף ובאופן שייראה כהמשך אחד של הלחי, ובכך שתי החלקים

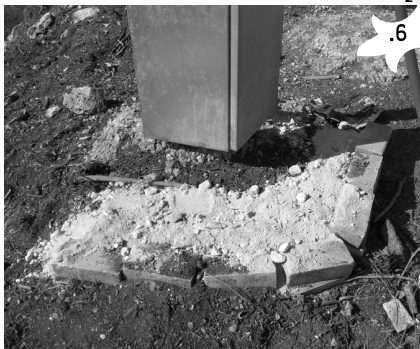
ייחשבו כ"לחי" אחד שמתחיל בתוך שיעור לבוד ממפלס הכביש, וייצא שבצמוד ללחי המוארך הנ"ל יש קרקע בשיעור של ד' על ד' טפחים. [ומשום שהמדרכה והכביש הצטרפו ביחד להיחשב כקרקע עבור הלחי הנ"ל.]

לעת עתה, נעשה פיתרון זמני [שאף הוא מצוין מבחינה הלכתית], שלקח א' האברכים "אבן שפה" שהייתה מונחת בקרבת מקום והצמיד אותה לקצה של המדרכה, באופן זה המפלס של הכביש הוגבה ע"י האבן ונמצא שיש קרקע של ד' טפחים על ד' טפחים בתוך "לבוד" לקצה התחתון של הלחי השקוף. והנה אחד האברכים תושב האזור העלה חשש שהאבן תושלך ע"י אחד השכנים שאינם שומרי תו"מ. והנה חשש זה הוא חשש רחוק ומשום שמשקלה של האבן הוא כ-30-40 ק"ג ועל כן הסיכוי שיזיז אותה הוא קטן מאד. מלבד זאת הציע הרה"ג ר' מרדכי ירט שליט"א, פתרון פרקטי פשוט ונפלא והוא, שהאברך הנ"ל יחנה את רכבו בצמוד לאבן וכך לא יוכלו להזיז את האבן במהלך השבת, וכן האבן והלחי לא יבלטו לעין.

לסיים, יש להדגיש כי שיעור קרקע של ד' טפחים על ד' טפחים הוא בתוך הרשות ועל כן יש להקפיד שיהא ד' על

ד' טפחים מכנגד החוט פנימה כלפי תוך הרשות, ולא רק כנגד הלחי [דאם לא כן ייצא שחלק מהד' טפחים יהיו מחוץ לרשות וחצי בתוך הרשות], דו"ק. כעין מקרה זה ארע בתקופה האחרונה אף בסוף "משעול מורן". במקום זה האדמה שתחת הלחי [בתוך שיעור ד' על ד' טפחים וכדלעיל] התמעטה עקב הסחף של הגשמים וכדו', ועלה החשש שמא בימות החורף הבעל"ט יגדל הרווח שבין הלחי לאדמה שתחתיו עד כדי שלא יהא בו שיעור לבוד. [החשש היה רק ביחס לאדמה שבמרחק ב' טפחים מהלחי, אך תחת הלחי ממש היה הבטון של יציקת העמוד, ובו לא היה את החשש הנ"ל.] גם במקום זה השתמשו בפיתרון דלעיל ע"י הגבהת המפלס של האדמה וליתר ביטחון קבעו אבנים סביב האדמה שהתווספה בשביל למנוע ממי הגשמים לסחוף את האדמה. [מצ"ב תמונה מס'

[6]

מקרה ה'

בגיליון הקודם (מקרה ה') הובאה מח' הרב מטשעבין והחזו"א בערוב עירוני שמצוי שנפסל בתדירות רבה, האם אפשר לסמוך על החזקה שהמחיצות נשארו שלמות בשבת או לא. בגיליון הנ"ל נכתב שלא נתבאר בדברי החזו"א מה יענה על טענותיו של הרב מטשעבין. ושמעתי לבאר שכוונת החזו"א לומר שבמקום שהתדירות של התקלות גבוהה מאד **בכה"ג אין חזקה בכלל**. וביתר ביאור, במקרה זה גרוע אף מהנידון של מקווה שעתידי להיחסר או מציצית שעתידי להיקרע [שמקרים אלו מוגדרים כחזקה העשויה להשתנות שאין לסמוך עליהם] ומשום שבמקרים כגון אלו, מן הסתם המקווה או הציצית יישארו כשרים לתקופה מסוימת ורק במשך הזמן הם עתידים להתקלקל. משא"כ הכא תדירות התקלות מורה שאין כלל

אחזקה דלא נסתר מערב שבת גם בכה"ג... והתם אתרע חזקתיה שעכ"פ כעת נשברה, א"כ מכל שכן בכה"ג שלא נודע כלל בשבת אם נתקלקל בוודאי מוקמינן אחזקתיה עכ"ל.

ולפי מה שנתבאר אין מדברי הרמ"א כל ראייה, שהרי כתב הרמ"א מפורש שאם הלחי עומד לסתור מערב שבת אסור לאחר שנסתר, וא"כ בנידון דידן מכיוון שתדירות התקלות מוכה שיש סיכוי גדול שישבר כבר בערב שבת, א"כ חשיב כ"עומד לסתור" ובכה"ג אין לסמוך על הלחי כלל. [ומה שכתב הרמ"א שאם ספק אם נסתר מער"ש או לו אזלינן לקולא כבר ביאר המ"ב שקאי על מקרה שאין עומד לסתור, והיינו בערוב שכונתי שבו בד"כ תדירות התקלות נמוכה ובכה"ג אם נמצא בשבת שהלחי נשבר, אזי לגבי ערוב חצרות (בלבד) אפשר לומר ששבת כיוון שהותרה הותרה ודו"ק.]

על מה לסמוך ונחשב שאין כאן חזקה בכלל, דו"ק היטב. [וכמו שאם אדם יניח כלי באמצע הכביש ולאחר שבוע ימצא אותו שבור, אין כל סברא לומר שנשבר רק עכשיו משום דמוקמינן ליה אחזקתו שהיה שלם, ופשוט.] ולפי הנ"ל יש לדחות אף את ראיית הרב מטשעבין מדברי הרמ"א. דהנה הביא הרמ"א (סי' שס"ה סעיף ז') משמיה דהתרוה"ד לגבי לחי שמפריד בין חצר מעורבת לשאינה מעורבת וז"ל "וכל זה שהיה ראוי לעמוד כל השבת, אבל אם היה עומד לסתור [פירוש: שקרוב לוודאי שהעכו"ם ישרוהו. מג"א] מערב שבת אסור לאחר שנסתר, ואם ספק אם נסתר מערב שבת או לא אזלינן לקולא". ויעויין שם שבפמ"ג (משב"ז אות ט') דהטעם הוא משום "דמוקמינן אחזקה דהשתא נשבר". ומוכיח הדובב מישרים וז"ל "אלמא דבספק אזלינן לקולא דמוקמינן